

6K.57
7/10420

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

Sayı : B.03.0.KGM.0.00.00.05/2826/6487
Konu : Yazılı soru önergesi

19/01/2010

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

- İlgi: a) Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanlığı ifadeli, 10/11/2009 tarihli ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-16866 sayılı yazı,
b) 24/11/2009 tarihli ve 2276/5444 sayılı yazı.

İlgi (a) yazınız ekinde alınan, İzmir Milletvekili Recai Birgün tarafından Bakanlığımıza yöneltilip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/10420 Esas No.lu soru önergesine ilişkin cevaba esas teşkil edecek bilgilerin derlenebilmesi için ilgi (b) yazımızla ek süre istenilmiş olup, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99 uncu maddesi uyarınca hazırlanan kısmi cevap örneği iki nüsha halinde ilişikte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Sadullah ERGİN
Bakan

EK:
Soru önergesi cevabı (2 adet)

DAĞITIM:
Gereği:
TBMM Başkanlığına

Bilgi:
Başbakanlığa

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

Sayı : B.03.0.KGM.0.00.00.05/2824/6485
Konu : Yazılı soru önergesi

19/01/2010

Sayın Recai BİRGÜN
İzmir Milletvekili
T.B.M.M.

Bakanlığımıza yöneltilip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/10420 Esas No.lu soru önergesinin cevabı aşağıda sunulmuştur.

5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun "Yakalanan veya tutuklanan kişilerin nakli" kenar başlıklı 93 üncü maddesinde, yakalanan veya tutuklanarak bir yerden diğer bir yere nakledilen kişilere, kaçacaklarına ya da kendisi veya başkalarının hayat ve beden bütünlükleri bakımından tehlike arz ettiğine ilişkin belirtilerin varlığı hâllerinde kelepçe takılabileceği; "Salıverilenin yükümlülükleri" kenar başlıklı 106 ncı maddesinde, salıverilmeden önce şüpheli veya sanığın, yetkili yargı merciine veya tutukevinin müdürüne adresini ve varsa telefon numarasını bildirmekle yükümlü olduğu belirtilmiştir.

Yakalama, Gözaltına Alma ve İfade Alma Yönetmeliğinin 7 nci maddesinde, yakalanan veya tutuklanarak bir yerden diğer bir yere nakledilen kişilere, kaçacaklarına ya da kendisi veya başkalarının hayat ve beden bütünlükleri bakımından tehlike arz ettiğine ilişkin belirtilerin varlığı hallerinde kelepçe takılabileceği; 19 uncu maddesinin onuncu fıkrasında ise çocuklara kelepçe ve benzeri aletlerin takılamayacağı, ancak zorunlu hâllerde çocuğun kaçmasını, kendisinin veya başkalarının hayat veya beden bütünlükleri bakımından doğabilecek tehlikeleri önlemek için kolluk tarafından gerekli önlemlerin alınabileceği düzenlenmiştir.

2559 sayılı Polis Vazife ve Selahiyet Kanununun "Zor ve silah kullanma" kenar başlıklı 16 ncı maddesinde, polisin, görevini yaparken direnişle karşılaşması halinde, bu direnişi kırmak amacıyla ve kıracak ölçüde zor kullanmaya yetkili olduğu; zor kullanma yetkisi kapsamında, direnmenin mahiyetine ve derecesine göre ve direnenleri etkisiz hale getirecek şekilde kademeli olarak artan nispette bedenî kuvvet, maddî güç ve kanunî şartları gerçekleştiğinde silah kullanılabileceği; maddî güç tanımının, polisin direnen kişilere karşı veya eşya üzerinde bedenî kuvvetin dışında kullandığı kelepçe, cop, basınçlı su, göz yaşartıcı gazlar veya tozlar, fizikî engeller, polis köpekleri ve atları ile sair hizmet araçlarını ifade ettiği belirtilmiştir.

Ceza İnfaz Kurumlarının dış koruması, hükümlü ve tutukluların adliye ve sağlık kuruluşlarına sevk ve nakil işlemleri ile buralardaki muhafazaları, jandarmanın görev ve sorumluluğundadır. Jandarma Teşkilatı Görev ve Yetkileri Yönetmeliğinin "Ceza İnfaz Kurumu ve Tutukevlerinin Dış Koruması" başlıklı 65 inci maddesinde, ceza infaz kurumu ve tutukevlerinin korunmasına memur edilen jandarmanın görevi, dışarıdan emniyet ve koruma tedbirleri almak, tutuklu ve hükümlülerin kaçmalarına meydan vermemek olarak düzenlenmiştir. Aynı Yönetmeliğin "Tutuklu ve Hükümlülerin Soruşturma ve Duruşmaya Götürülmesi" başlıklı 66 ncı maddesinde ise hükümlü ve tutukluların hâkim ya da mahkemenin önüne götürüldüğünde inzibat aletlerinin çıkarılacağı ve bağısız olarak girmelerinin sağlanacağı; bu yerlerden çıkışta inzibat aletlerinin tekrar takılacağı belirtilmiştir. Söz konusu Yönetmeliğin "Ceza İnfaz Kurumu ve Tutukevlerinin Dış

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

Koruması, Tutuklu ve Hükümlülerin Sevk ve Nakliyle Muhafazasına İlişkin Yönerge" başlıklı 79 uncu maddesinde yer alan "Ceza infaz kurumu ve tutukevlerinin dış koruma görevi ve bu kurum yönetimi ile ilişkiler; sevk ve nakil konusuna ilişkin başlıca görevler; personel ve taşıt seçimi, sevk ve nakil sırasında alınacak önlemler ve diğer ayrıntılar çıkarılacak yönergede gösterilir." hükmü uyarınca, "Ceza İnfaz Kurumu ve Tutukevlerinin Dış Koruması ile Sevk ve Nakil Hizmetleri Yönergesi" yayımlanmıştır. Bu Yönergenin "Sevk ve Naklin Yapılışı" başlıklı 4 üncü maddesinin (b) bendinde "Tutuklu ve hükümlünün kelepçelerinin anahtarları devriye komutanında bulunur. Kelepçeler, ölüm, yaralanma, kalp krizi, ağır hastalık gibi zarurî haller dışında kesinlikle açılmaz." hükmüne yer verilmiştir.

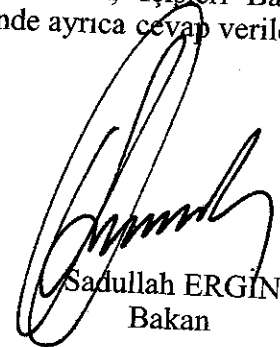
Mahkemeler tarafından verilen tahliye kararları, ceza infaz kurumları tarafından yerine getirilmektedir. Hakkında tahliye kararı verilen hükümlü veya tutuklunun dosyasında başka suçtan yargılaması veya tutukluluğu ya da salıverilmesine engel oluşturacak bir husus olup olmadığının, sevk ve nakil işleminden sorumlu jandarma personeli tarafından bilinmesi mümkün değildir. Hakkında tahliye kararı verilen kişilerin, tahliye işlemlerini yapacak olan ceza infaz kurumuna götürülmeleri sırasında kelepçelerinin çıkarılmaması, mevzuat çerçevesinde yapılan bir uygulamadır.

Tüm bu hususlar birlikte değerlendirildiğinde, mahkemeye çıkarılan şüpheli ya da sanıkların tutuksuz yargılanmak üzere serbest bırakılmaları ya da beraat etmeleri halinde, bu kişilerin dosyalarında başka suçtan hükümlülük veya tutukluluk durumlarının bulunup bulunmadığı, salıverilmelerine engel oluşturacak başka bir husus olup olmadığı veya erkek hükümlü ya da tutukluların askerlikle ilişkileri bulunuyor ise ilgili askerlik şubesine teslimlerinin gerekip gerekmediği gibi hususlarının sevk ve nakil işleminden sorumlu jandarma personeli tarafından bilinmesi mümkün olmadığından, söz konusu hususların takibinin ceza ve infaz kurumları tarafından yapılması gerekmektedir. Bu nedenle, mahkemece tutuksuz yargılanmak üzere serbest bırakılan ya da beraat eden tutuklu veya hükümlüler tekrar ceza ve infaz kurumlarına götürülmektedir. Ceza ve infaz kurumlarına götürülen kişilere belirtilen sebeplerle 5271 sayılı Kanunun 93 üncü maddesi gereğince kelepçe takılmaktadır.

Bakanlığımızda, belirtilen kişilere kelepçe takılmasını engelleyecek bir çalışma bulunmamaktadır.

Soru önergesinde yer alan diğer hususlarla ilgili olarak, İçişleri Bakanlığıyla yazışmalar devam etmekte olup, Bakanlığımıza bilgi iletilindiğinde ayrıca cevap verilecektir.

Bilgilerinize arz ederim.

Sadullah ERGİN
Bakan